

SÁPMI

Vår del av världen

*En vandringsutställning om SAMERNA från Ájtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum i Jokkmokk.
Utställningen är finansierad av Ájtte och Etnografiska Museet i Göteborg med EU-stöd: Mål 6 Sápmi, Sociala Fonden.*

En vandrings-
utställning med foton
och föremål om
Samerna och om
Laponia, Lapplands
världsarvsområde.

Åjtte, Svenskt Fjäll- och
Samemuseum i Jokkmokk har
producerat en ny
vandringsutställning om samerna.
Grundidén är att visa Kate
Kärrbergs dokumentärfoton om
samiskt liv, kommenterade med
Åjttes föremål.

Fotograf Kate Kärrberg har under
många år samlat ett rikt
bildmaterial från samiskt liv i
Norrbottnen. I ***Sápmi, vår del av
världen*** visar hon det bästa i urval.

Åjtte har formgivit utställningen
och kompletterat med texter samt
gamla och nya föremål från våra
samlingar.

*Lika tyst som sommarnatten breder ut sitt tunna täcke över vår siida
Lika stilla som renhjorden i natt flyter bort mellan fjällen,
flyter våra förfäders liv in i våra liv – lämnar inga spår men finns där ändå*

Kate Kärrberg

Kate Kärrberg är naturfotograf och speciallärare, bosatt i Lerum. Folk och natur i norr, fjällvärlden, samekulturen och rennäringen är hennes signum som fotograf. I nära 30 år har hon kunnat följa några norrländska renskötarfamiljers liv i vardag och fest.

Hennes intresse omfattar även Östgrönland och inuiternas kultur, den svenska fjällvärdens natur, fjällvandring, friluftsliv samt miljö och naturvård.

Kates bilder har publicerats i en mängd tidningar, tidskrifter och böcker. De har också visats i TV-program, bildspel och ett stort antal utställningar runt om i Norden. Hon har skrivit läroboken ”Sápmi sameland” och deltog som en av tre fotografer i Hasselblads stora bildspel ”Sápmi de åtta årstidernas folk.”

Kate är medlem i bildbyrån Naturbild, Stockholm och i SFF, Svenska Fotografers Förbund.

Kontakt: kate@endevor.se

Jokkmokk – Grönland och vidare ....

Utställningen skall premiärvisas i Jokkmokk. Efter visning på några orter i Sverige har den sin internationella premiär i Grönland vid Nuuk.

En av anledningarna till denna utställningsidé är intresset från den inuitiska befolkningen för samisk kultur. Premiärvisningen i Nuuk blir ett spännande möte mellan grönländskt och samiskt.

Efter Grönland är utställningen tillgänglig för en turné i andra delar av Europa. Lätt utbytbara texter på skilda språk ger flexibilitet i turnén.

Utställningen är tillgänglig för visning i Sverige eller andra länder. Den kommer att lämpa sig väl i samband med olika samiska arrangemang. Den kan lätt anpassas till skilda rum och skilda situationer och visas i helhet eller delar.

Ett rum för upplevelser och kunskap

Utställningen har getts en form som fångar de starka samiska färgerna – rött, gult, blått och grönt, och i modern design bygger på de traditionella trebenta förråds-ställningarna. I denna form visar vi Kate Kärrbergs färgförstoringar tillsammans med texter och gamla och nya föremål.

Med utställningen följer också saker att röra vid och känna på: föremål, material, böcker, skivor, renskinn m.m. som t.ex. en museilärare kan använda sig av vid visning av utställningen.

*Samtliga foton i häftet: **Kate Kärrberg***

*Jag förstår inte alltid vad dom säger på TV
men jag förstår allt vad min bästis säger*

Flera delar

Utställningen består av flera delar som kan visas tillsammans eller var för sig. I del 1–4 finns texter, Kate Kärrbergs foton och föremål.

1. Introduktion – vit del

Den samiska flaggan.

Samer, urbefolkning i fyra länder – en geografisk presentation.

3 trebenstativ, 2 hängande vävar i vitt.

2. Samisk kultur – röd del

En allmän presentation om språk, skolor, organisationer, traditioner m.m.

4 trebenstativ, 3 hängande vävar i rött.

Utställningsljud – jojk, språk, natur.

3. Samiskt hantverk – gul del

En allmän presentation av samiskt hantverk idag. Olika tekniker.

4 trebensstativ, 3 hängande vävar i gult.

4. Samiskt kultur – ett världsarv – blå och grön del.

Berättelse om det samiska kulturlandskapet i Laponia – Lapplands världsarv. Hur lever samer idag?

Renskötseln, fisket, jakten, bostaden, flyttningarna och mycket annat visas i text och bild.

8 trebenstativ, 3 hängande vävar i blått.

3 hängande vävar i grönt.

Det blir fullt med dimma och luktar starkt när áhkko kokar bark

Man måste röra om i skinnen hela tiden så de blir bruna och fina

Och sen måste man gnugga och gnugga

5. Samiska föremål

– gammalt och nytt

I särskilda små väggmontrar visar vi äldre och nyare samiska föremål från Åjttes samlingar.

6. Känn på det samiska

På ett torkat renskinn kan man sitta ner och plocka fram föremål ur den samiska ryggsäcken. Här hittar du leksaker och spel för barnen men även böcker, kartor och cd-skivor.

Tekniska förutsättningar

Utställningsyta

Om hela utställningen visas behövs en yta på c:a **200 m²**. För mindre rum kan man välja att bara visa delar av utställningen. Utställningen är fristående och behöver inga väggar, förutom del 5: väggmontrar. Den går lätt att anpassa till skilda former på rummet, eller fördela på flera rum.

Belysning

Ingen belysning följer med utställningen utan löses av mottagaren. Belysnings-skenor i taket är bästa alternativet. Väggmontrarna har glasöversida och kan belysas uppifrån. Utställningsskärmar av kläde måste belysas väl på båda sidor. På själva skärmarna skall ingen belysning fästas.

*Äntligen är det sommarlov
Jag längtar till i morgon
för då flyger vi upp till sommarvistet
Pappa och addjá är redan där*

Flera utställningar i en

När en mottagare bara tar delar av utställningen kan man välja ur följande kombinationer:

Packlådor 1: A–C

Vit och röd del

Packlådor 2:A–C

Gul del

Packlådor 3:A–C

Grön och blå del

Packlåda 4

Pedagogiskt material

Packlådor 5–6

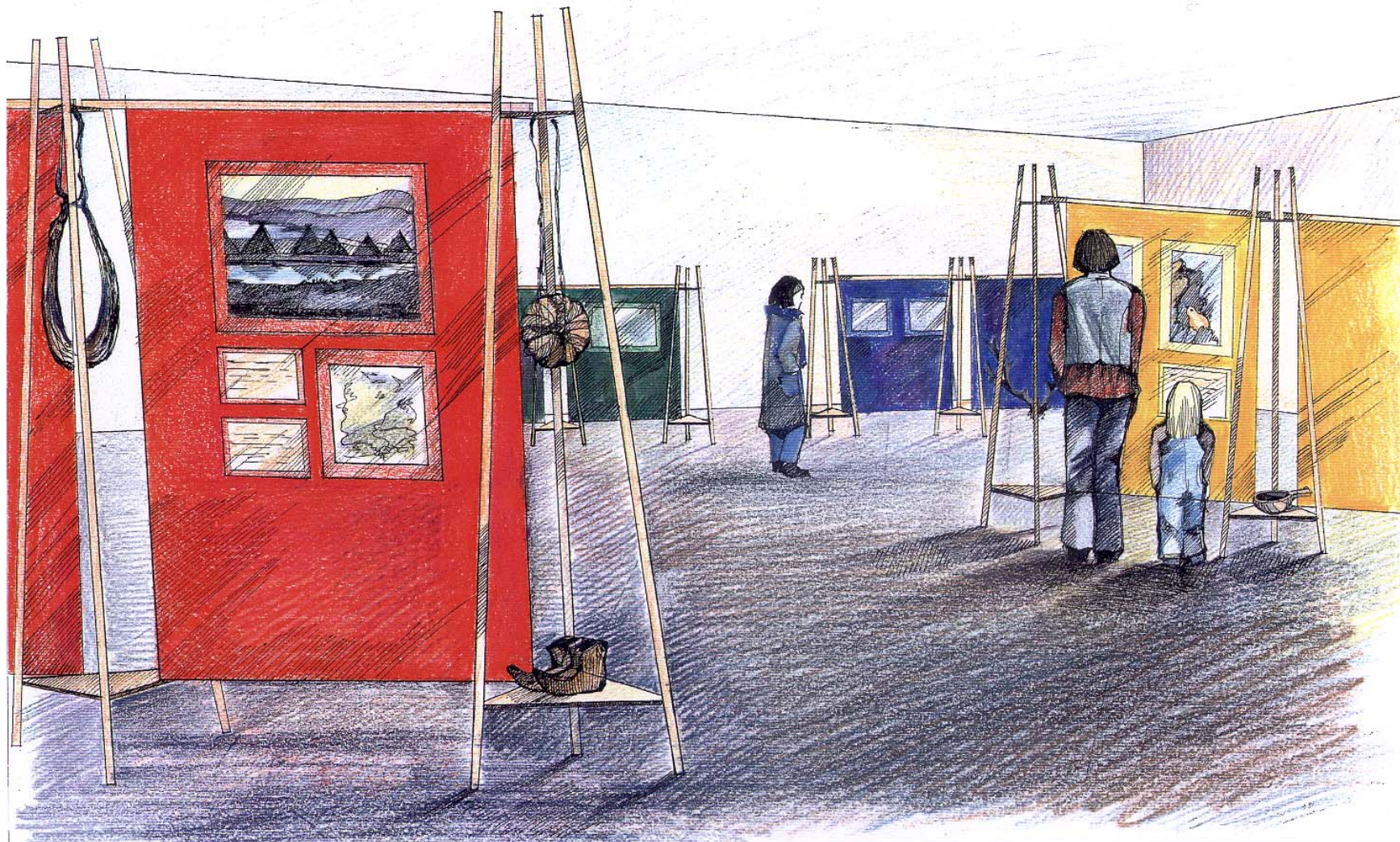
Väggmontrarna

Ihoppackad är utställningens volym
3,3 m³.

*Jag tycker om att bo i lavvon
Alla jag tycker om sitter runt elden,
dom pratar och skrattar och jag kan krypa ner
och somna bak mors rygg när jag vill*

Teckning: Tatjana Öhman

Ansvariga personer:

Producent och texter:
GRETHA HUUVA

Idé:
INGA-MARIA MULK

Design, layout:
SÖREN KARLSSON

Foto:
KATE KÄRRBERG

Produktionsassistent och föremål:
KAJSA KUOLJOK

Textlayout:
GUNNAR ÖSTMAN INGA

Teknisk produktion:
BERT-ERIK JOHANSSON
ELLE KUHMUNEN
PER TJIKKOM
KARL-ERIK ÖHMAN

Projektledare:
THOMAS ÖBERG

Finansiärer:

EU-medel Mål 6 Sápmi, Sociala fonden
Etnografiska Museet, Göteborg
Ájtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum, Jokkmokk

Ájtte, Svenskt Fjäll-
och Samemuseum
Box 116, 962 23 Jokkmokk
Tel. 0971-17070. E-post: info@ajtte.com